

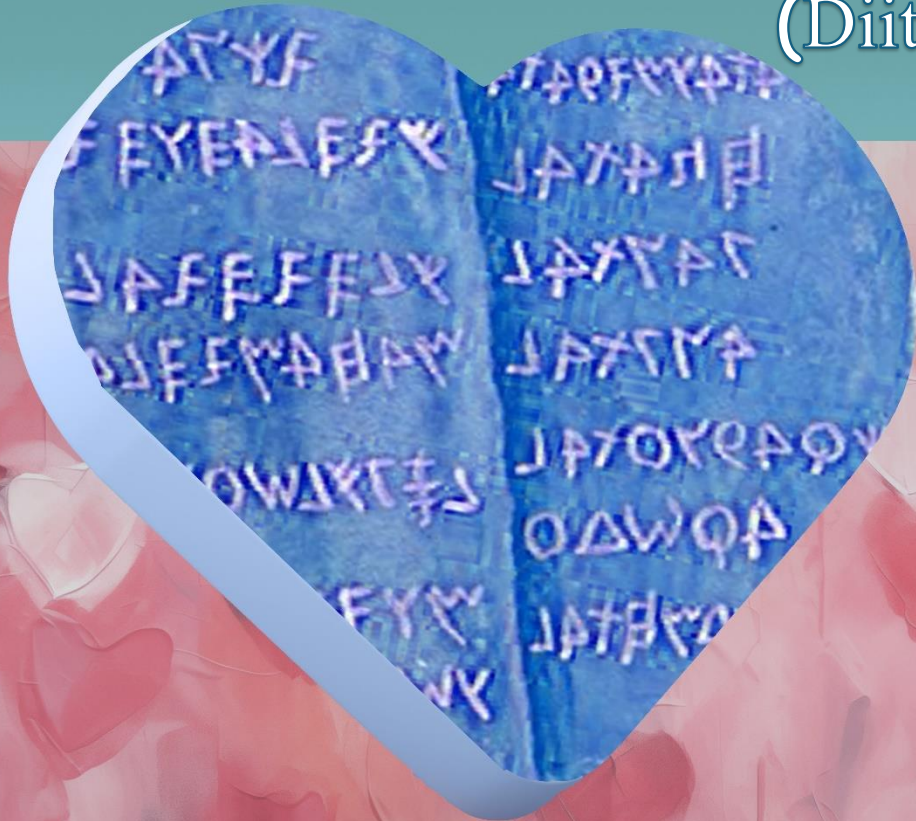

Ἡ ΑΘΗ ΡΕΥ ἸΑÄΚΝΙ ΔΙΑΑΛ

Ἡic en 5 Kornyoot 4, 2024

“Yän cä ruacdu lath lɔcdä,
kε yöö /cä ji bilε duer duer”

(Diit 119:11, NKJV)

Ke run ti kur tin 16, caa lat tok ε way-klip ε not run ti 200,
“men la ku^uel cieⁿä g^erä,” cεε took ke mi mere ke buay mi
diit. Ci g^{oo}y cieⁿä g^erä cop.

En g^er εme ruace elon ke kuj dhiecni titi:

- ★ 1. *Sola Scriptura* (Bay-bol kä rōade)
- ★ 2. *Sola gratia* (Puoth baan kä rōade)
- ★ 3. *Sola fide* (Ŋath kä rōade)
- ★ 4. *Solus Christus* (Kri^{tho} kä rōade)
- ★ 5. *Soli Deo gloria* (A puony tä ke Kuoth kä rōade)

Men caa nath tath wiide:

- ⬡ *Bay-bol kä rōade.*
- ⬡ Bay-bol rōⁿe kä ney diaal.
- ⬡ Luuc Bay-bolä.

Men caa kan tath wiide:

- ⬡ *Puoth baan kä rōa/Ŋath kä rōa/Kri^{tho} kä rōa.*
- ⬡ Piäth rey Puthä.

MEN CAA
NATH TATH
WIDE

BAY-BOL KÄ RŌADE

“Kä rieetku cä ke jek, kä cä ke cam, kä ken rieetku ci ken a goy kä yä, kä ε tēth laaac kä yä, ke yöö ca yä cöl ke ciötdu, lö Kuoth Nhial ni Kuoth in la Ruey ḡḡaa.” (Yir-me-yaa 15:16)

Laat locä thukä thin rey runi ti kur tin 16 ci ken wicmuon ger ε joc. Dunde ḡöo ci ken ε lat ε joc en ḡöo thiele mi rel röde ke kuidien. Ke ney ti ci Kuoth ke ger. Lat ken ε en ḡöo: “ε Kuoth kä röade baa puany ni je mo”.

Kua ger emε le lat idi reydien? ε kuendien ke Rieet Kuoth en men lät mi gäay naath.

ε nu ci Bay-bol ε lät kä ke mo, kä ε nu be lät kä kon o en täame?

- ε jen men caa nath tath wiide
- Ke nathdan ke yacnike be nathdan kene cuomdan ke ro jakä jidit
- Cet jithke ke dey jiath teekä
- Mere kon Tethlaaac, ḡaath kene Buay
- Nyuthe kon duor, käme kon näc, moce kon buom kene pel.
- Taa cienädan rey puany, rey cäri, yot ḡaani ke ro thin kene rey Yiëekä

Rey guathni muoth toto, ci Bay-bol tekdiēn naḡ kä kath kä ḡöo dee ken tekdiēn thöp ke cuondien rey nāthä ḡicnike. Kä en wale, ce tekdan jakä cup kä kath emo?

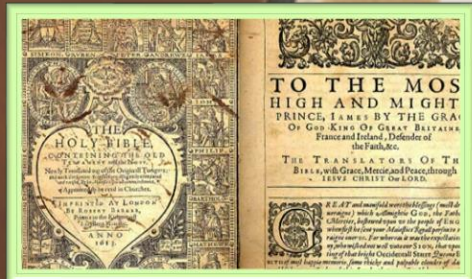
BAY-BOL ROHJE KÄ NEY DIAAL

“Kä cu ruac Kuoth wēe ke mi reepe nɔ ke dit” (Lät 12:24 NIV)

Tin-dale (1494-1536) ce røde rialikä ke yöö be tin ci duär kä Bay-bol Way-klip rialikä (mee caa loc kä La-tin), ke luocde ke je kä thok ee goar ke je kee nhiam. Cue Ruach /Kuoth en thiak kam raar men caa loc kä thok Ge-rith.

Cu Mi-leth Kö-ber-dale lat Tin-dale guor kä cue je thuk ke luocde ke Ruac Kuoth ee wal kä thok Xi-bru mee caa je gor ke je kee nhiam. Ke yöö nɔ, ke ruon aiei, cua Bay-bol en nhiam men caa gor ke thok Ing-lic kä caa kam raar.

En luoc eme e jen ci lät e la tuk ɔ kä Bay-boli diaal tee caa ben loc ke kuj neeni tin ruac ke thok Ing-lic: Luoc Kin Jimith, caa je kam raar ke ruon 1611. Lat ee caa lat e Tin-dale, Kö-ber-dale, kene goar tee rial KJV (luoc Kin Jimith) ci ken tek neeni ti mi-liöni ger, ci ken ke nöön kä nac Kuoth.

Ke gor laaac mi diit, cu ram mi /kän lat locä thukä thin nhok e joc nhiam naath luäk mi diit thöp ke lat lucä Bay-bolä: I-rath-muth kä Rö-ther-dam, cue Ruach Kuoth en Thiak kam raar ke thok Ge-rith (mee cu lät e la tuk lucä Bay-bolä kä laat locä thukä thin).

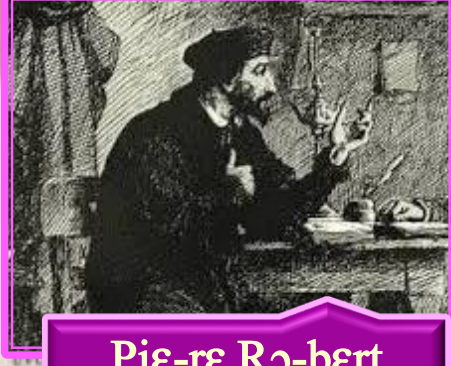

BAY-BOL RŌŃE KÄ NEY DIAAL

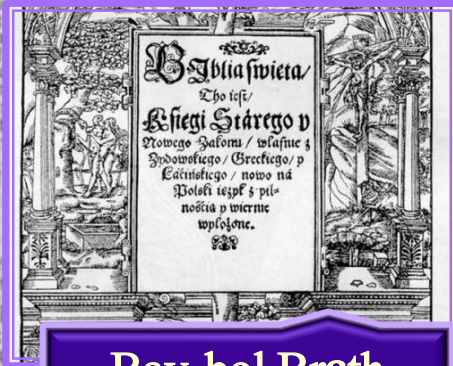
Ke guaath ee waa ke mi rialke Bay-bol ikä ke thok Inn-lic kä kam ke je raar, laat locä thukä thin tin kokiēn wä ken ke mi loc ken Bay-bol bä ke thukiēn tin ruac ke ke. Ke jen duoop eme, dee Bay-bol cu luaŋ ke mi kuen ke je e ney tin cien kä Yu-rop, kene “Wic muoon en Jidit” en pay jäk.

Mar-tin Lu-ther
Jer-man (1534)

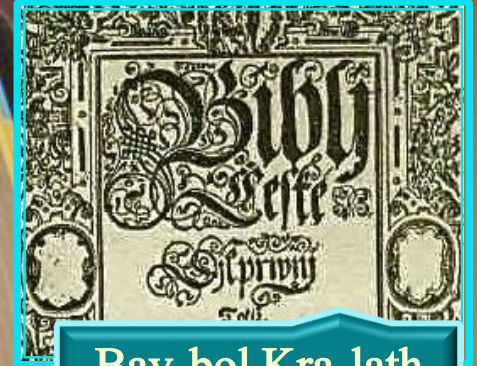
Pie-re Ro-bert
O-li-ben-tan
Pre-ny (1535)

Bay-bol Breth
Po-lan (1563)

Ka-thi-do-ro De
Rey-na
Ith-Peny (1569)

Bay-bol Kra-lath
Cek (1579)

Jo-nath Bre-t-ku-nath
Li-thue-nia (1579)

Ju-ril Dal-ma-tin
Ith-lo-be-nia (1584)

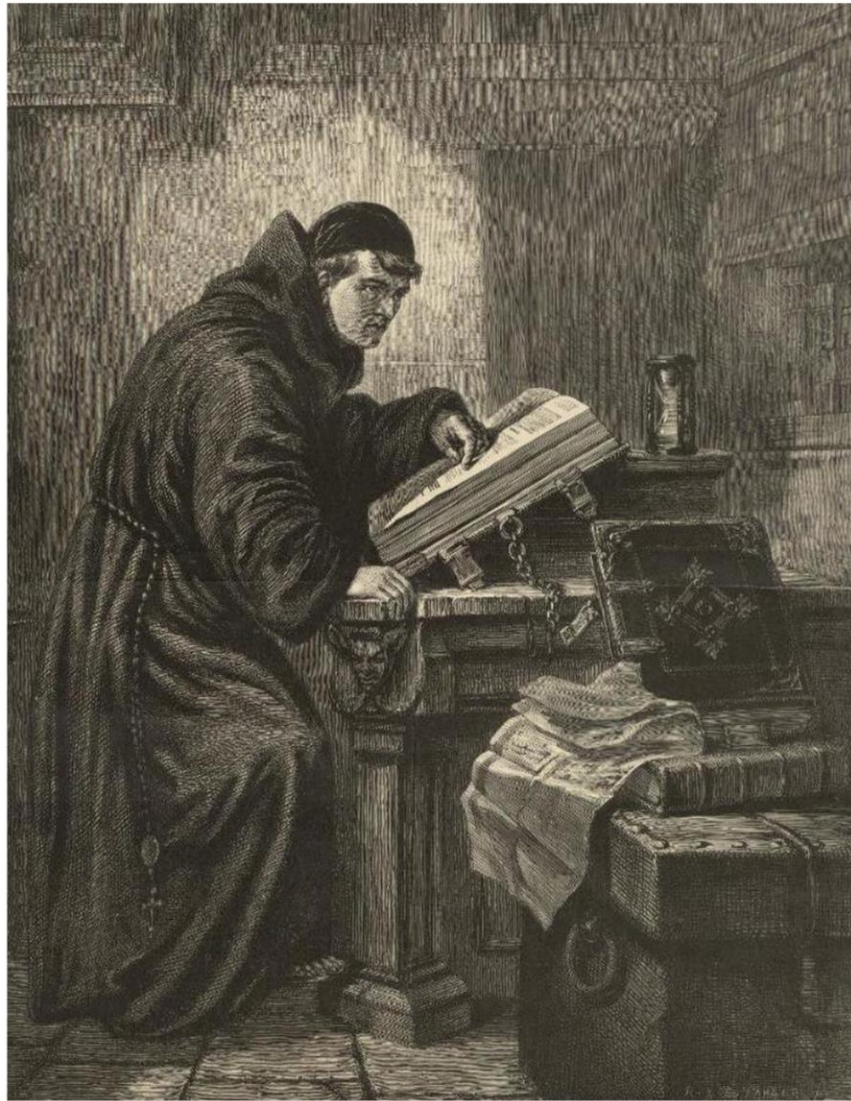
Jio-bani Dio-dati
I-ta-li (1607)

Jo-ao Pe-reyera di Al-may-da
Por-cu-gal (1691)

LUUC BAY-BOLÄ

"Ke nhiam kä ti diaal bia neme dhil nac, en yöö thile ruac gookä buok mi la ruac mi lat gök e käröa" (2 Pi-tar 1:20 NIV)

Ke gaath ee ci Mar-tin Lu-ther Bay-bol kuen ke nhiam ke Thok La-tin, cu tekde rode ger.

Gaath en lëebe päcnike, cuε je nac en yöö tee ke luan mi mer care. Cu Thuk Kuoth ti gow tük kä cu ken latdien lat. Cu muth cienä nath en caa nic riaw, kä cu Puoth Kritho ro jiec. E luan en mith mer care mo?

Cu Yiëe en Gooa en Rel rode, men caa kam luan jen kä roade ke luoc Bay-bolä, ε jen men nyuth ε thuk in tä reyde. Kä jen Yiëe en Gooa en rel Rode neme caa je kam kon bä ke yöö dee kon cuop loaac jak bä! (John 14:26; 16:13).

E tooke nie ke jen gaath emo, ce joo en yöö thiele cian naath en niäcke rey dolä kene kene thuk en tä rey Bay-bolä. Nut näthä kene duopp lat gaaani men kel kä roa tee rey Bay-bolä, kä caa je nyuoth kon ε Yiëe en Gooa en Rel ro.

“Lat Rieetni thiele mi be luäk naath mi thiel ni taa Yiëëkä men
Gɔaa en Ron wanɔ ken luäkde min thiel pek. Neme e jen njic
en thuɔk kä roade men dee thuɔk Koothä njec. E ni mi caa
thuɔk nan rey loac e Yiëë en Gɔaa en Rel rode kä roa, e jen be
car cu jiac nhial kä be tek ger. Dee raan e luän ke xöö be goori
rietni Kuoth luän ke mi lätde ke naath, kä dere tä ke njac mi diit
bä ke lueeke kene yacni ke; dunde xöö e ni mi ci Yiëë en Gɔaa
en Rel rode thuɔk jakä cup looc, thiele tiey mi dee teth en wii
paam eme e be tiath”

EGW (Min Goor Ric Diaal ni je, päc 671)

MEN CAA KAN
TATH WIIDE

PUOTH BAANJ KÄ RJA/ŇATH KÄ RJA/KRITHO KÄ RJA

“Kε yöö ke puoth baan Kuoth ca ye kån ke Ňath. Kä memε /ciε lät yen ε muc kä Kuoth.” (ε-pe-thäth 2:8)

Thuok dan diok tin bä raar kä ε-pe-thäth 2:8.

- 1 Caa kån kån ke puoth baan Kuoth kä roade
- 2 Duopp en dee kõe jæk puoth ε Ňath kä roade
- 3 En neme ε muc kä Kuoth, men la muc Gatde: Kritho kä roade

Ke kui dueerikon, caa kån cu kueth lith mi doraar (Röm. 6:23a).
Dunde yöö, ci Kuoth duopp rialikä ke yore ke Ňualan piny ke yöö
dere kån kam tek mi doraar (Röm. 6:23b).

ε nu göör kõe Kuoth o ke yöö be Ňualan yuor piny? ε yöö thiele
duopp mi dõj mi dee kõe yuor piny ke je (Dit. 49:8; ε-pe-thäth.
2:9).

Ke guaath ee ci Mar-tin Lu-ther ε Ňac en yöö Kritho ε jen la
guaath en bä kande thin, cue je cu tok ke mi latde je en thuok emõ.
Bath-dõori, tin caa yian ε ciik mēētdä guan tēēr cu ken cu loar kä
cua ke cu ger.

ε cån ni men jek ke kån baan, kökde thiele je guut, kä roje ke kui neeni diaal (Jõon 3:16; Röm. 8:32).

PIÄTH REY PUTHÄ

"Kä duunde yöö piethε rey puthä kenε näc Kuaran kä Käändan ni Yecu Kritho. A buay teke je en täämε, amäni cäj kel. Inön" (2 Pi-tor 3:18)

Rey runi tee tä däär, ci naath ε car en yöö dee ken kandien lat (kenε kan diethni kien) ke buon, ke kök, temnidien ke puanykien, jalien ke guaath ti nan naan...

Ken ti diaal eti ci ken noon ni nyuon cäri. /thieε mi ci mer ron. E mäni mee ci ken Puoth Kritho näc. E tooke nie ke jen guaath emo ε wä nhiam cu ken rodien cu jä en yöö lörken ke thuok.

Ci loar emo bööthni ke kä yöö bi ken hut Kuoth lök, kie bi ken luoth ni ke?

Joon Wäth-ley (1703-1791), ram kel kä ney tee tuok Me-tho-dith Mu-men, caa je jiac nhial ε kuende ke lat en ci Lu-ther ε lat Röm. hathde men paye jak ce je jakä göör yöö dere pith rey puthä.

Ke näcde ke je en yöö caa je kän ke puoth baan /känε je jakä yöö be hut lök, ce jakni je kä yöö be ke diany ke tiit, ke yöö bi tekde wä ke reepe ni rode ke wä keek ke tek en gör Kritho je en yöö dere tek ke je.

“Men ditni jen kä caa roam thin bä ε laat locä thukä thin – ε jen mee caa guor bä ε ji koar wal-den, kä caa guor ε Way-klip, ε Joon Yuth, ε Lu-ther, ε Dhi-wig-li, kene ney diaal tin ci rodien mat ke ke keel – ε yöö Rieet Kuoth tin rel ke rodien tin caa gor /ci luandien thöl en yöö ke nut näthä kene cian. Ci ken luaj Pöp gak, ke luaj Rueecni, diit, kene kuar, ke görien ke yöö dee ken cär naath nan ke kui njaani tin la nyin näthä. Bay-bol ε jen la luandien, kä them ken njicni diaal kene tin diaal tin latke ε naath ke njicni tin tä rey Bay-bolä. Nathdien ke Kuoth kene Rieetke ce nee Kuoth titi jak kä bum rey njaani diaal tin lät ken ke ε cän bi tekdien tä rey rikä. “ε yen tä ke buom loaac mi goaa,” ci La-ti-mer riät emε lar ney tee nake ke je keel ke kui Ruac Kuoth guaath ee ci böl maac thiak ke yöö be jiothkien jakä bit, “dee kon lämbär mi cetke neme dop bä en nini titi, ke Puoth Baan Kuoth, kä Ing-lan, cetkε men caa naathdä dee mär woc.” – lät Yug La-ti-mer 1:8”